

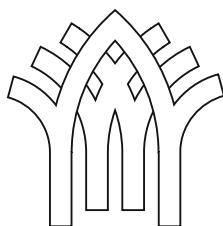
Museum Klooster Ter Apel

Domus Novaë Lucis

Collectieplan 2018-2024

Museum Klooster Ter Apel

Domus Novae Lucis

Collectieplan 2018-2024

1

¹ Museum Klooster Ter Apel en haar omliggende landschap, Adrianus Serné, ca. 1810. In augustus 2016 verworven door Museum Klooster Ter Apel. Olieverfschilderij op paneel. Tussen de vredige bossen heeft het eeuwenoude klooster de “tand des tijds” machtig doorstaan.

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding voor het collectieplan	4
1.2. Missie, visie en doelstellingen	4
2. Collectie	6
2.1. Collectiebeschrijving	6
2.1.1. Ontstaansgeschiedenis: Museum Klooster Ter Apel	6
2.1.2. Samenstelling	7
2.1.3. Profiel	13
2.1.4. Waardering	14
2.1.5. Kerncollectie	14
2.1.6. Overzicht	15
2.2. Collectievorming	16
2.2.1. Verzamelbeleid	16
2.2.2. Afstootbeleid	16
2.3. Behoud en beheer	16
2.3.1. Inleiding	16
2.3.2. Preventieve conservering	17
2.3.3. Actieve conservering en restauratie	18
2.3.4. Veiligheidszorg	18
2.4. Collectieregistratie en -documentatie	18
2.4.1. Registratie	18
2.4.2. Documentatie	19
2.5. Gebruik van de collectie	20
2.5.1. Onderzoek en educatie	20
2.5.2. Presentatie en exploitatie	20
2.5.3. Bruikleenverkeer	21
3. Samenvatting en actiepunten	22
Bijlage: Museum Inventarisatie Project (MusIP)	23
Bijlage: soortenlijst kruidentuin	24
Bijlage: cultuurhistorische waardering collectie(stukken)	30
Bijlage: bewijs van afgifte/voorlopig schenkingsformulier	32
Bijlage: schenkingsovereenkomst	33
Bijlage: bruikleenovereenkomst tentoonstellingen MKTA	34

1. Inleiding

1.1. Aanleiding voor het collectieplan

In een algemeen beleidsplan van een museum wordt het collectiebeleid vaak op hoofdlijnen beschreven. Daarnaast wordt er tevens een museaal collectieplan opgesteld waarin het collectiebeleid nader wordt uitgewerkt. Het vorige collectieplan van Museum Klooster Ter Apel is verouderd en bovendien een plan op hoofdlijnen. Nieuw beleid en het nieuwe algemene beleidsplan van Museum Klooster Ter Apel leiden zodoende tot een nieuw en omvangrijker collectieplan.

1.2. Missie, visie en doelstellingen

ICOM-definitie 'Museum' 2006

“Een museum is een permanente instelling, zonder winstbejag, ten dienste van de gemeenschap en van haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, die de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verzamelt, bewaart, onderzoekt en tentoonstelt en hierover informatie verstrekt voor studie, educatie en recreatie.”

Missie

Museum Klooster Ter Apel wil het verhaal uitdragen van de 34 middeleeuwse kloosters in Groningen en het kloosterleven in het algemeen en de positie van het Kruisherenklooster Ter Apel daarin en de invloed daarvan op de ontwikkeling van Westerwolde in het bijzonder.

Visie

Museum Klooster Ter Apel schetst door middel van zijn gebouw en kloosterenclave, presentaties, evenementen en activiteiten een beeld van de middeleeuwse kloostergeschiedenis en gaat daarbij ook in op de maatschappelijke relevantie ervan in zowel verleden, heden als toekomst.

Museum Klooster Ter Apel heeft drie belangrijke kernwaarden beschreven die de basis vormen:

1. Het gebouw en de kloosterenclave (Unesco top 100)
2. Sfeer, rust, beleving
3. Museale functie

Museum Klooster Ter Apel weet zich zowel regionaal, landelijk als internationaal sterk te positioneren door het aangaan van samenwerkingsverbanden, het adequaat presenteren van de kernactiviteiten en het betrekken van de eigen omgeving.

Museum Klooster Ter Apel weet huidige financiële bronnen te vergroten en nieuwe financiële bronnen aan te boren

Doelstelling Stichting Museum Klooster ter Apel

Stichting Museum Klooster Ter Apel heeft volgens haar statuten ten doel: het instandhouden en beheren van monumenten in de Kloosterenclave te Ter Apel, in het bijzonder van het complex onroerende zaken bestaande uit het Conventsgebouw van het kloostercomplex met daarbij behorende opstallen, erven, tuinen en omliggende gronden, alsmede het verrichten van activiteiten die aan de Kloosterenclave en het Conventsgebouw een functie kunnen geven in het bijzonder op cultureel, religieus en kerkhistorisch terrein in de ruimste zin.

De Stichting heeft tevens ten doel het in het Conventsgebouw instandhouden van een Museum voor Klooster- en Kerkgeschiedenis & Religieuze Kunst, alsmede het verrichten van al zodanige activiteiten die behoren tot de taken van een museum.

De Stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a. het scheppen van voorwaarden, gericht op de bevordering van het cultuurhistorisch besef, toerisme, educatie en recreatie;
- b. aankoop, beheer, verpachting en/of verhuur van gronden en gebouwen;
- c. de hiervoor bedoelde onroerende zaken in eigendom te verkrijgen of juridisch gerechtigde te worden;
- d. het verwerven, beheren, tentoonstellen en onderzoeken van de aan het Conventsgebouw gerelateerde kunst- en geloofsobjecten, objecten met betrekking tot de geschiedenis van de Orde van het Heilig Kruis, de klooster- en kerkgeschiedenis van de provincie Groningen, de pelgrimsroute van Groningen tot D-Münster i/W, de rol van het klooster in de geschiedenis van Westerwolde en de geloofsstrijd in de grensregio van de zestiende en zeventiende eeuw ;
- e. en voorts met alle wettige middelen, verband houdende met voornoemde doelstelling, één en ander in de ruimste zin des woords.

2. Collectie

2.1. Collectiebeschrijving

2.1.1. Ontstaansgeschiedenis: Museum Klooster Ter Apel

In 1464 schonk Jacobus Wiltingh zijn goed Ter Apel aan de broeders van de Orde van het Heilige Kruis. De kruisbroeders vormden er vanaf 1465 een kloostergemeenschap. Het klooster en de omliggende enclave maakten ruim een eeuw lang een doorlopende ontwikkeling door. Aan het einde van de zestiende eeuw kwam er door invloed van de Reformatie en de Nederlandse Opstand een einde aan het kloosterleven en vond er een omwenteling plaats. De laatste prior – Johannes Emmen – trouwde en werd de eerste hervormde predikant van Ter Apel. Na zijn dood kwamen het gebouw en de omliggende bezittingen in eigendom van de stad Groningen.

Het gebouw kende in de loop der eeuwen verschillende functies. Helaas zijn de oorspronkelijke westvleugel en de bovenverdieping verloren gegaan. Aan het begin van de twintigste eeuw werd de cultuurhistorie van het gebouw als overblijfsel uit het verleden meer op zijn waarde geschat. Tussen 1931 en 1933 werd het gebouw op initiatief van de stad Groningen en onder leiding van ingenieur C.L. de Vos tot Nederveen Cappel gerestaureerd. Het gebouw kreeg gedeeltelijk haar oorspronkelijke vorm en verschijning terug. Vervolgens werd het mogelijk het gebouw als cultuurhistorisch object te bezichtigen. Het object had sindsdien een belangrijke aandeel in de naamsbekendheid van Ter Apel.

Rond 1960 werd de Stichting Kloostermaand opgericht om de bekendheid van het historische object en Ter Apel verder te vergroten. De stichting organiseerde in het gebouw zomerexposities omtrent beeldende kunst. Groningen droeg het gebouw en de omliggende bezittingen in 1976 over aan de Staat der Nederlanden. Staatsbosbeheer kreeg op dat moment de opdracht om het gebouw en de omliggende bezittingen te beheren omdat er nog altijd uitgestrekte bossen en landerijen aan het bezit gebonden waren. Inmiddels was Stichting Kloostermaand omgevormd tot Stichting Museum-Klooster Ter Apel en Staatsbosbeheer achtte het niet haar taak om het historische object zelf te beheren. Het gebouw werd daarom in langdurige erfpacht gegeven aan Stichting Museum-Klooster Ter Apel ten behoeve van een museale functie.

In 1988 werd het gebouw door de provincie Groningen aangewezen als kernmuseum voor religieuze kunst en kloostergeschiedenis. Het bestuur van Stichting Museum-Klooster Ter Apel organiseerde vervolgens twee keer per jaar een tentoonstelling met bruiklenen van andere instellingen. In 1990 werd het gebouw opgenomen in de toen zogenaamde UNESCO 'Top 100' van onroerende objecten in Nederland. Na de successen van de exposities besloot het bestuur van de stichting in 1993 Museum-Klooster Ter Apel door te ontwikkelen tot een compleet museum en begon men met een actieve verwerving van objecten ten behoeve van de vorming van een collectie.

Eind jaren '90 ontstond er naast de bestaande Stichting Museum-Klooster Ter Apel de nieuwe Stichting Maatschappij Ontwikkeling Kloosterenclave Ter Apel. Beide stichtingen zetten zich in voor het beheer, de verbetering en de verdere doorontwikkeling van het gebouw als compleet museum en de omliggende enclave. Er ontstonden plannen voor een restauratie en bouw van een nieuwe westvleugel, waarbij verschillende overheden en instanties betrokken waren en waarin moderne museale voorzieningen gerealiseerd zouden worden. In 2000 fuseerden Stichting Museum-Klooster Ter Apel en Stichting Maatschappij Ontwikkeling Kloosterenclave Ter Apel tot Stichting Museumkloosterenclave Ter Apel. Deze stichting beheerde vanaf dat moment Museumkloosterenclave Ter Apel en haar collectie.

Tussen 2000 en 2001 werd het gebouw daadwerkelijk gerestaureerd en werd er onder leiding van de Deense architect Johannes Exner een nieuwe moderne westvleugel gebouwd. Hierin werd onder andere een ondergronds museaal depot gerealiseerd. Bovendien werd de inrichting van het gehele gebouw gewijzigd. Vanaf 1998 deed Museum-Klooster Ter Apel mee aan het registratieproject onder leiding van de toen zogenaamde Federatie van Musea in de Provincie Groningen. De collectie werd door deskundigen van Stichting Kerkelijk Kunstbezit Nederland gefotografeerd en beschreven. Verschillende medewerkers van Museum-Klooster Ter Apel nummerden alle objecten en verwerkten alle gegevens in het digitale collectiemanagementsysteem Adlib. De collectie werd vanaf 2001 opgeslagen in het museale depot onder de westvleugel.

Sinds 27 april 2006 is Museum Klooster Ter Apel in het bezit van het certificaat 'Geregistreerd Museum' en is het opgenomen in het Museumregister. Het Museumregister is een kwaliteitskeurmerk voor van museale instellingen die aantoonbaar voldoen aan criteria voor een kwalitatief hoogwaardige invulling van de functies van een museum. Om opgenomen te worden in dit register moeten musea voldoen aan een aantal criteria, gebaseerd op de internationale museumdefinitie van het ICOM. Tevens werd in 2006 de naam van de stichting veranderd in Stichting Klooster Ter Apel. Er vonden in 2007 verdere reconstructies plaats in het zoldergedeelte van de noord- en oostvleugel.

In 2017 werd de naam van de stichting gewijzigd in Stichting Museum Klooster Ter Apel. Museum Klooster Ter Apel is gevestigd in één van de weinige overgebleven middeleeuwse plattelandskloostergebouwen in Noordwest Europa. De samenstelling van haar collectie is het resultaat van een eeuwenoude geschiedenis. De opbouw is nauw verbonden aan de ontwikkeling van het onderkomen als historisch object en museum. De huidige collectie omvat momenteel ongeveer 1200 objecten en is onderverdeeld in dertien deelcollecties. De onderverdeling is grotendeels gebaseerd op het onderscheid dat in het Museum Inventarisatie Project (MusIP) is gemaakt. In de bijlage over MusIP wordt meer informatie gegeven over het project. In 2016 werden de gegevens van MusIP wat Museum Klooster Ter Apel betreft geactualiseerd. Bovendien legde Museum Klooster Ter Apel door middel van een publicatie – en in een breder provinciaal project – de tien topstukken van de collectie vast.²

2.1.2. Samenstelling

Gebouw-gebonden collectie

De gebouw-gebonden deelcollectie telt ongeveer 110 stukken. De deelcollectie bestaat in eerste instantie uit gebouw-gebonden objecten. Het gebouw kreeg tijdens de restauratie tussen 1931 en 1933 haar oorspronkelijke vorm en verschijning terug. Nadien waren er veel losse bouwfragmenten voorhanden. De datering van de objecten ligt vanaf ongeveer 1465 toen de kloostergemeenschap van de kruisbroeders werd gesticht. Belangrijke objecten zijn het gotische gangdoxaal, de laatgotische sedilia (priesterzetels), de laatgotische koorbanken en de grafsteen van de laatste prior – Johannes Emmen. Deze bijzondere middeleeuwse combinatie is op weinig andere plekken bewaard gebleven.

² Erik Wubs, *De tien topstukken van Museum Klooster Ter Apel* (Ter Apel: Museum Klooster Ter Apel, 2017).

Rijkelijk versierd

De laatgotische sedilia van Baumberger kalkzandsteen in Museum Klooster Ter Apel zijn rijkelijk versierd.³ Boven de zitplaatsen zijn drie reliëfvoorstellingen weergegeven van het kerstverhaal.

Linksboven is de aankondiging van Christus door de engel Gabriël afgebeeld, midden boven de geboorte van het Christuskind en rechtsboven de aanbidding der wijzen.

De versiering rond de drie zitplaatsen heeft ooit plaats geboden aan drieën-twintig figuurtjes. Alle figuurtjes zijn helaas verdwenen. Het lijkt zeer waarschijnlijk dat de sedilia uit de zestiende eeuw stammen. Sommige versieringen bevatten huismerken (herkenningstekens) van de beeldhouwer. Het werk kan mogelijk worden toegeschreven aan een beeldhouwersatelier in Coesfeld in Duitsland ten tijde van de late middeleeuwen.

Tijdens de Reformatie in de zestiende eeuw hadden mensen een grote afkeer van beelden in kerken. Zeer waarschijnlijk had dit ook zijn gevolgen in de kerk in Ter Apel. Ten gevolge van de kerkhervormingen zijn de reliëfvoorstellingen boven de zitplaatsen beschadigd. Zo zijn bijvoorbeeld in de voorstelling in het midden de hoofdjes van onder meer het Christuskind kapot geslagen. De zitplaatsen zijn gedeeltelijk aangevuld tijdens de restauratie tussen 1931 en 1933. Enkele beschadigingen blijven tot op de dag van vandaag zichtbaar. Desondanks zijn de voorstellingen nog goed herkenbaar.

Kerkelijk textiel (paramenten)

De deelcollectie van kerkelijk textiel bestaat uit ongeveer 288 objecten. Eind jaren '90 bezaten sommige Rooms-Katholieke parochiën in Noord- en Oost-Nederland en kloosters van de Orde van het Heilige Kruis ongebruikte textiele (kleding)stukken. Voor deze objecten werd een bewaarplaats gezocht en de stukken werden in langdurige bruikleen gegeven of geschonken aan Museum Klooster Ter Apel. De stukken dateren vanaf ongeveer 1840 tot en met 1965.

Glas-in-lood

De deelcollectie bestaande uit glas-in-loodramen en -fragmenten omvat ongeveer 26 objecten. De deelcollectie bevat zestiende-eeuwse glas-in-loodramen en -fragmenten afkomstig uit het gebouw en moderne geschonken glas-in-loodramen. Belangrijke objecten zijn de glas-in-loodramen van Mozes en koning David uit 1561 en de glas-in-loodramen van schilder Johan Dijkstra – bekend van kunstenaarskring de Ploeg.

³ De tien topstukken, 15-16.

Moyses en koning David vereeuwigd

Museum Klooster Ter Apel is onder meer in bezit van twee antieke glas-in-loodramen uit 1561.⁴ Het eerste raam betreft een voorstelling van Moyses met de tafelen der wet. Het rechthoekige raam in renaissancestijl had oorspronkelijk plaats in de noordvleugel van het gebouw. De schenkers van het raam – Johan de Mepsche en zijn vrouw – staan onderaan in een brede rechthoekige goud omrande rolwerkartouche vereeuwigd in gotisch cursief. Het tweede raam betreft een voorstelling van koning David. Dit rechthoekige raam in renaissancestijl had tevens oorspronkelijk plaats in de noordvleugel. Ook de schenkers van dit raam – Johan Tho Lellens en zijn vrouw – staan onderaan in een brede rechthoekige goud omrande rolwerkartouche vereeuwigd in gotisch cursief. Beide glas-in-loodramen werden tussen 1931 en 1933 gerestaureerd.

Collectie Ten Berghe

De deelcollectie bestaande uit de schenking van de familie Ten Berghe uit Haarlem bevat ongeveer 17 meubilaire objecten – niet gebonden aan het kloosterleven. De schenking werd aangenomen om Museum Klooster Ter Apel van een inventaris te voorzien. De stukken dateren vanaf ongeveer 1850 tot en met 1880.

Meubelstukken

De deelcollectie van meubelstukken bestaat uit ongeveer 12 objecten. Deze stukken – gebonden aan het kloosterleven – dateren vanaf ongeveer 1500 tot en met 1870. De objecten werden verworven ter meubilaire opvulling van Museum Klooster Ter Apel. Een bijzonder object is de credenskast uit 1856 – gebruikt door de broeders van de Orde van het Heilige Kruis. Deze is in langdurige bruikleen van de Stichting Sint Aegten.

⁴ *De tien topstukken van Museum Klooster Ter Apel*, 31-32.

Bewaarplaats van kerkelijk textiel

In een klooster wordt kerkelijk textiel bewaard in een sacristiecredens.⁵ De sacristie is doorgaans de kleedruimte voor dienstdoende geestelijken tijdens het gezamenlijke koorgebed. De donkerbruine eikenhouten credenskast in Museum Klooster Ter Apel stamt uit 1856 en heeft dienst gedaan als bewaarplaats van kerkelijke kleding op verschillende plekken. De kast komt oorspronkelijk uit het klooster van de kruisbroeders in Sint Agatha bij Cuijk. De credens werd vervaardigd door timmerman M. Elders in Cuijk in opdracht van kruisbroeders Henricus van den Wijmelenberg en Johannes de Vlam. Van den Wijmelenberg was destijds magister-generaal van de kruisbroeders en de Vlam was destijds procurator. De Vlam heeft de credens tevens ontworpen.

De credenskast is in de oorlogsjaren tussen 1940 en 1945 enigszins beschadigd door granaatscherven. Sint Agatha lag destijds in de vuurlinie van de gevechtshandelingen. Na de oorlog is de kast door een verbouwing van de sacristie te groot geworden voor de ruimte. Er bleek omwille van zijn afmetingen geen plek meer te zijn. De credens is toen gerestaureerd, verkocht en in 1955 verplaatst naar het klooster van de kruisbroeders in Achel in België. Dit klooster werd in 1992 opgeheven. De kast werd vervolgens in langdurige bruikleen gegeven aan Museum Klooster Ter Apel. Bovendien werden er in dat jaar enkele restauraties aan de kast uitgevoerd.

Altaren

De altaar-gerelateerde deelcollectie telt ongeveer 52 objecten. Alle stukken hebben een verbinding met de religieuze vieringen zoals die in kloosters plaatsvonden. De objecten dateren vanaf ongeveer 1850 tot en met 1940 en zijn gedeeltelijk in eigendom van Museum Klooster Ter Apel en gedeeltelijk in langdurige bruikleen van de Rooms-Katholieke parochie in Hoogezand-Sappemeer.

Kerkelijk vaatwerk

De deelcollectie bestaande uit kerkelijk vaatwerk omvat ongeveer 56 objecten. Van oudsher had kerkelijk vaatwerk een belangrijke plaats in het kloosterleven. De stukken in deze deelcollectie stammen uit de negentiende- en de twintigste eeuw. De objecten zijn grotendeels geschonken door de Stichting Algemeen Christelijk Ziekenhuis Groningen (Martini Ziekenhuis).

Wijwaterbakjes

De deelcollectie van wijwaterbakjes bevat ongeveer 178 objecten. De stukken werden als verzameling van de heer Zuidema ondergebracht in Museum Klooster Ter Apel. De bakjes stammen allemaal uit de twintigste eeuw. De objecten zijn in langdurige bruikleen van de familie Ten Post.

⁵ De tien topstukken van Museum Klooster Ter Apel, 11-12.

Kruidentuin

De deelcollectie in de kruidentuin omvat ongeveer 200 (levende) soorten inheemse kruiden, planten en bomen. Deze deelcollectie is ondergebracht in het omsloten pandhof van Museum Klooster Ter Apel. In 1965 werd ter gelegenheid van het 500-jarige bestaan van het gebouw een kruidentuin aangelegd. In 1974 begon de toenmalige beheerder van het gebouw – Allie Eenjes – de enigszins verloederde tuin opnieuw vorm te geven. Daarbij kreeg hij deskundig advies van de Rijksuniversiteit in Groningen. In de daaropvolgende decennia ontstond er een groep van vrijwilligers die zich periodiek over de tuin ontfermen. Als bijlage is een soortenlijst van de kruidentuin opgenomen.

Boeken

De deelcollectie van boeken bestaat uit ongeveer 30 werken – gebruikt tijdens religieuze vieringen en door gelovigen en geestelijken. De werken stammen uit 1789 tot en met 1970. De boeken zijn grotendeels in langdurige bruikleen van de kloosterkerkgemeente in Ter Apel.

Beelden

De deelcollectie bestaande uit beelden telt ongeveer 34 objecten. Deze stukken zijn afkomstig uit kloosters en kerken. Een belangrijk object is het zestiende-eeuwse geschonken beeldje van de pestheilige Rochus. De deelcollectie is deels in eigendom van Museum Klooster Ter Apel en deels in langdurige bruikleen van verschillende stichtingen.

De pestheilige van Museum Klooster Ter Apel

Museum Klooster Ter Apel heeft een nauwe band met de heilige Rochus.⁶ De dertiende-eeuwse pestheilige werd door de kruisbroeders binnen de Orde als bijzondere heilige vereerd. In 1501 werd in de kloosterkerk een zijaltaar met zijn relieken gewijd. Ten slotte bezit Museum Klooster Ter Apel heden ten dage een zestiende-eeuws eikenhouten beeldje van hem en een reliekhouder met een authenticiteitsbrief.

De zieke Rochus wordt afgebeeld met een hondje dat hem een stuk brood aanreikt. Het hondje bracht Rochus voedsel voordat een engel aan hem verscheen en hem genas van de pest. De engel verklaarde dat genezing van de pest alleen mogelijk is door de naam van Rochus aan te roepen. Het beeldje werd door nabestaanden van dr. Edmé Renno Smits (1950-1992) aan Museum Klooster Ter Apel geschonken. Smits was mediëvist in Groningen.

⁶ *De tien topstukken van Museum Klooster Ter Apel*, 47.

Afbeeldingen

De deelcollectie van afbeeldingen omvat ongeveer 78 stukken. In de afgelopen eeuwen zijn er verschillende vormen van afbeeldingen van het klooster(gebouw) verschenen. De afbeeldingen dateren van 1642 tot en met 1965. Ze zijn grotendeels in eigendom van Museum Klooster Ter Apel.

Adrianus Serné

Een bijzondere afbeelding is het in 2016 verworven olieverfschilderij op paneel – met daarop afgebeeld het voormalige klooster in Ter Apel en haar landschap – geschilderd door Adrianus Serné rond 1810. Serné werd op 5 juli 1773 te Haarlem geboren. Hij was daar tot zijn vertrek naar Zwolle, in 1834, een bekende kunstver-

lakker. In de 18e eeuw werd in Nederland het kunstverlakkens geïntroduceerd. Deze kunstvorm kwam over uit Japan en Oost-Indië. Hierdoor konden serviezen, houtwerk en allerhande voorwerpen van metaal op een nieuwe wijze gekleurd en gedecoreerd worden. In Zwolle werd Adrianus directeur van 'Het Teekencollege'. Hij was een medewerker van P. Barbiers Bzn. en tekende, etste en schilderde voornamelijk (duin-)landschappen en stadsgezichten. Hij overleed 30 september 1853 in Zwolle op 80 jarige leeftijd. Het schilderij hangt in de kapittelzaal in het klooster. Daar kwamen ooit de kruisheren, de oorspronkelijke bewoners van het in 1465 gebouwde pand, bij elkaar om te discussiëren of onderwezen te worden door hun prior.

Overige

De deelcollectie bestaande uit overige stukken telt ongeveer 80 objecten. Deze stukken worden niet onderverdeeld in de andere deelcollecties. De objecten dateren vanaf ongeveer 1550 tot en met 1950. Voorbeelden zijn bodemvondsten uit de collectie Regtop en verschillende ambachtelijke gereedschappen.

Museumbibliotheek

Museum Klooster Ter Apel is in bezit van honderden werken met uiteenlopende thema's – die gezamenlijk de museumbibliotheek vormen. Deze verzameling is in eerste instantie afkomstig uit een voormalige kloosterbibliotheek in Amersfoort. In de loop der jaren is de museumbibliotheek verder aangevuld met andere en nieuwe werken in relatie tot religieuze- en kloostergeschiedenis. De werken zijn niet in het digitale collectiemanagementsysteem Adlib ingevoerd. De boeken zijn geregistreerd in een digitaal systeem op een afgesloten gedeelte van de website van Museum Klooster Ter Apel. De verzameling is ingedeeld op basis van het classificatiesysteem Schema voor de Indeling van de Systematische catalogus in Openbare bibliotheken (SISO). Alle boeken zijn in eigendom van Museum Klooster Ter Apel.

Spieker

De Spieker betreft een historische voorraadschuur uit 1650 op de kloosterenclave. Oorspronkelijk werd de schuur gebruikt als schaapskooi. De naam 'Spieker' is een afgeleide vorm van het woord *spica*, dat is het Latijnse woord voor korenaar. *Spicarium* is Latijn voor de opslagplaats voor het koren, een voorraadschuur of graanzolder. Onlangs is de schuur duurzaam gerenoveerd. Het dak van de Spieker is voorzien van duurzaam Novariet. De schuur is toegankelijk voor bezoekers en herbergt historische en toeristische informatie over Ter Apel en de directe omgeving.

Kunstwerk op enclave

Op de kloosterenclave staat een sculptuur van de Italiaanse kunstenaar Luciano Palmieri. Het kunstwerk was oorspronkelijk onderdeel van een zomerroute door Oost-Groningen onder de titel 'Beeld en Land'. Nadien stond de sculptuur enige tijd in de tuin van een boerderij tussen Sellingen en Laude. In 1987 werd het beeld geschonken aan Museum Klooster Ter Apel dat het op de enclave plaatste. Palmieri beschouwt zijn kunstwerken als objecten die de ruimte binnendringen. Hij wordt gezien als onderdeel van de stroming Nieuwe Futuristen, die zich willen ontdoen van het oude om zich te kunnen concentreren op het heden. De term 'kunstenaar' hanteren ze dan ook niet meer.

Bouwfragmenten

In een tweede opslagruimte – apart van het museale depot – liggen verschillende gebouw-gerelateerde objecten opgeslagen. Deze stukken zijn rond de bouwwerkzaamheden van de moderne westvleugel opgeslagen.

Beleidsvoornemen

Museum Klooster Ter Apel zal in de komende jaren een inventarisatie maken van de elders opgeslagen gebouw-gerelateerde objecten en geselecteerde stukken registreren in ADLIB.

2.1.3. Profiel

Museum Klooster Ter Apel is gevestigd in één van de weinige overgebleven middeleeuwse plattelandskloostergebouwen in Noordwest Europa. Het gebouw, de gebouw-gebonden objecten en verschillende glas-in-loodramen hebben belangrijke culturele waarde. Nergens anders in Nederland getuigt een collectie bestaande uit onder meer een gebouw en verschillende gebouw-gebonden objecten en glas-in-loodramen van het voormalige middeleeuwse kloosterleven.

Helaas is niet alles uit deze periode op de locatie zelf bewaard gebleven. De meest directe getuigenissen van het verleden van de plek – de kloosterarchiefstukken – kwamen na de dood van de laatste prior in het bezit van de stad Groningen. De archiefstukken hebben sindsdien in verschillende archieven in de stad gelegen, zijn thans ondergebracht in de Groninger Archieven en ontbreken derhalve in de collectie van Museum Klooster Ter Apel. Bovendien ontbreken enkele authentieke objecten omdat ze toebehoren aan collecties elders. Het gebouw, de gebouw-gebonden objecten en enkele glas-in-loodramen vormen momenteel in de collectie de voornaamste getuigenis van het eeuwenoude verleden van de plek.

2.1.4. Waardering

De culturele waarde van de collectie van Museum Klooster Ter Apel is grotendeels bepaald, maar nog niet voor alle deelcollecties. Het is evident dat de objecten van de gebouw-gebonden deelcollectie en de deelcollectie bestaande uit glas-in-loodramen en –fragmenten tot categorie A behoren. De culturele waardering van museale objecten volgens het Deltaplan voor Cultuurbehoud (Nederland) wordt nader uitgelegd in de bijlage over culturele waardering. Voorts behoren enkele andere objecten van verschillende andere deelcollecties tot categorie A. Voorbeelden van deze topstukken zijn het zestiende-eeuwse beeldje van de heilige Rochus, de credenskast uit 1856 en de archiefkist.

Beleidsvoornemen

In de komende periode zal de culturele waarde van de collectie van Museum Klooster Ter Apel opnieuw bekeken worden aan de hand van de vier categorieën (A, B, C en D) in het kader van het Deltaplan voor Cultuurbehoud (Nederland).

2.1.5. Kerncollectie

De kerncollectie van Museum Klooster Ter Apel bestaat in de eerste plaats uit objecten van de gebouw-gebonden deelcollectie. Voorbeelden van deze topstukken zijn het gotische gangdoxaal, de laatgotische sedilia (priesterzetels), de laatgotische koorbanken en de grafsteen van de laatste prior – Johannes Emmen – in de kloosterkerk. Deze bijzondere middeleeuwse combinatie is op weinig andere plekken bewaard gebleven. De kerncollectie omvat in de tweede plaats objecten van de deelcollectie bestaande uit glas-in-loodramen en –fragmenten. Voorbeelden zijn de antieke glas-in-loodramen van Mozes en koning David uit 1561 en de glas-in-loodramen van schilder Johan Dijkstra – bekend van kunstenaarskring De Ploeg. Ten slotte omvat de kerncollectie objecten uit verschillende andere deelcollecties. Voorbeelden van deze topstukken zijn het zestiende-eeuwse beeldje van de heilige Rochus, de credenskast uit 1856 en de zestiende-eeuwse archiefkist.

2.1.6 Overzicht

Deelcollectie	Omvang	Cultuur- historische waarde	Registratie (volledig, gedeeltelijk, niet)	Conditie (optimaal, voldoende, wisselend, slecht)	Bewaar- omstandig- heden (optimaal, voldoende, wisselend, slecht)	Opmerkingen
Gebouw (-gebonden objecten)	Ca. 110	A	Volledig	Optimaal	Optimaal	
Glas-in-lood	Ca. 26	A	Volledig	Optimaal	Voldoende	Glas-in-lood ramen zijn grotendeels niet optimaal beveiligd tegen vandalisme
Meubel- stukken	Ca. 12		Volledig	Optimaal	Voldoende	
Collectie Ten Berghe	Ca. 17		Volledig	Optimaal	Voldoende	
Kerkelijk	Ca. 288		Volledig	Optimaal	Optimaal	
Beelden	Ca. 34		Volledig	Optimaal	Optimaal	
Altaar (-ge- relateerde objecten)	Ca. 52		Volledig	Voldoende	Voldoende	
Kerkelijk	Ca. 56		Volledig	Voldoende	Voldoende	
Wijwater- bakjes	Ca. 178		Volledig	Optimaal	Optimaal	
Afbeeldingen	Ca. 78		Volledig	Voldoende	Voldoende	
Boeken	Ca. 30		Volledig	Optimaal	Optimaal	
Levende soorten	Ca. 200		Volledig	Optimaal	Optimaal	
Overige	Ca. 80		Volledig	Voldoende	Voldoende	
Museum bibliotheek	Ca. 1629		Volledig	Optimaal	Optimaal	
Spieker	1			Optimaal	Optimaal	
Kunstwerk op enclave	1			Optimaal	Optimaal	
Bouw- fragmenten op externe locatie	?					

2.2. Collectievorming

“Onder collectievorming verstaan we niet alleen het beleid op het gebied van verzamelen, maar ook van selecteren en afstoten. Deze drie aspecten van het collectiebeleid hangen nauw met elkaar samen.”⁷

2.2.1. Verzamelbeleid

Het verzamelbeleid van Museum Klooster Ter Apel is er op gericht alleen objecten te verzamelen die vallen binnen de missie van het museum.

Museum Klooster Ter Apel kent een actieve en passieve wijze van verzamelen. Museum Klooster Ter Apel verwerft actief gerichte aanwinsten voor haar collectie door middel van aankopen, schenkingen en bruiklenen. Museum Klooster Ter Apel beschikt over een klein aankoopfonds. Een voorbeeld van actieve verwerving is het in 2016 aangekochte olieverfschilderij op paneel – met daarop afgebeeld het voormalige klooster in Ter Apel en haar landschap – geschilderd door Adrianus Serné rond 1810. Voorts verwerft Museum Klooster Ter Apel passief gerichte aanwinsten voor haar collectie door middel van schenkingen en bruiklenen. Bij passieve verwerving tekenen potentiële schenkers een bewijs van afgifte/voorlopig schenkingsformulier. Het formulier is als bijlage opgenomen. Tevens is een formulier voor bruiklenen opgenomen als bijlage.

2.2.2. Afstootbeleid

Museum Klooster Ter Apel hanteert momenteel geen afstootbeleid. Afstoten dient zorgvuldig te gebeuren.⁸ Een helder afstootbeleid is gebaseerd op een verantwoorde selectie van objecten op grond van duidelijke selectiecriteria. Museaal afstootbeleid wordt mede bepaald door museale richtlijnen. De *Leidraad voor het Afstoten van Museale Objecten*, Instituut Collectie Nederland (ICN), 2016 beschrijft deze richtlijnen. Nederlandse geregistreerde musea moeten alle voornemens tot afstoting aankondigen via de museale afstotingsdatabase (ADB).⁹ Andere instellingen kunnen via deze weg hun interesse voor overname kenbaar maken. Gezamenlijk kunnen musea zodoende voorkomen dat belangrijk erfgoed verdwijnt uit publiek toegankelijke collecties in Nederland. De museale afstotingsdatabase wordt beheerd door de museumvereniging waarvan Museum Klooster Ter Apel lid is. Bovendien moeten musea die een belangrijk object willen afstoten buiten het Nederlandse museale domein deze intentie laten toetsen door de toetsingscommissie beschermwaardigheid (TCB).

Beleidsvoornemen

In de komende jaren zal Museum Klooster Ter Apel haar handelwijze ten aanzien van het afstootbeleid gebaseerd op de *Leidraad voor het Afstoten van Museale Objecten* nader uitwerken.

2.3. Behoud en beheer

2.3.1. Inleiding

Voor Museum Klooster Ter Apel blijft het behoud en beheer van haar museale collectie een aanhoudend punt van aandacht. In het afgelopen jaar is er door Museum Klooster Ter Apel een deskundige conservator aangesteld ten behoeve van het beleid ten aanzien van het behoud en beheer van haar collectie. Bovendien biedt Museum Klooster Ter Apel medewerkers relevante cursussen aan op het gebied van onder meer behoud en beheer.

⁷ *Handreiking voor het schrijven van een collectieplan* (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2008), 20.

⁸ *Leidraad voor het Afstoten van Museale Objecten (LAMO)* (Instituut Collectie Nederland (ICN), 2016).

⁹ “Museumvereniging Afstotingsdatabase,” <https://www.afstotingsdatabase.nl/>.

2.3.2. Preventieve conservering

“Onder preventieve conservering vallen alle activiteiten en procedures om het behoud van de collectie te garanderen, zonder de objecten zelf te behandelen.”¹⁰

De Stichting Museum Klooster Ter Apel beheert een collectie bestaande uit ongeveer 1200 objecten. Het grootste deel van de collectie is – zoals bij de meeste musea – opgeslagen in een museaal depot. De toegang van het museale depot is beperkt tot de directie, de conservator en de vrijwilligers van de collectieregistratie-commissie.

De klimaatbeheersing in het museale depot en de verschillende museale vertrekken wordt streng bewaakt. Dit vindt plaats door middel van een KeyTag systeem met tien analyzers. De analyzers meten voortdurend de luchtvochtigheid en de temperatuur van de ruimtes waarin ze zijn opgehangen. Door middel van verplaatsbare apparaten wordt voor zover nodig ingegrepen in de omstandigheden waarin de museale objecten worden bewaard.

Een juiste lichtsterkte is essentieel voor het behoud van museale objecten. De buitenramen van de museale vertrekken zijn grotendeels voorzien van lexaan ten behoeve van een licht-zuiverende en isolerende werking. Structureel verricht Museum Klooster Ter Apel lichtmetingen ten aanzien van de museale objecten. Het licht wordt gemeten door middel van een luxmeter. De lichtsterkte wordt uitgedrukt in het aantal lux. Indien nodig wordt ingegrepen in de lichtsterkte tegenover de objecten.

De collectie wordt voorts beschermd door een groot aantal maatregelen. Museum Klooster Ter Apel kent huisregels waarin wordt geregeld dat bezoekers museale objecten niet mogen aanraken. De regels worden op verschillende manieren naar de bezoekers toe gecommuniceerd. Dit gebeurt onder meer door middel van bordjes terwijl d.m.v. een camerasysteem toezicht wordt uitgeoefend. Sommige objecten zijn afgezet met verplaatsbare afzetlinten. Een voorbeeld hiervan is de grafzerk van Johannes Emmen. Sommige objecten in zowel de vaste presentatie als de wisselende exposities worden tentoongesteld in vitrines en lijsten.

Periodiek worden het gebouw en verschillende objecten gecontroleerd op hun conditie. Hierbij zijn verschillende deskundige partijen betrokken. Museum Klooster Ter Apel wint deskundig advies in bij deze partijen. Een voorbeeld is Monumentenwacht en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Beleidsvoornemens

1. Eind 2017/begin 2018 zal Museum Klooster Ter Apel worden voorzien van een nieuw klimaatbeheersingssysteem. De klimaatomstandigheden – de luchtvochtigheid en de temperatuur – zullen vanaf dan per (museaal) vertrek extern worden bewaakt en – waar nodig – beheerst. Hiermee zullen schommelingen in de luchtvochtigheid en de temperatuur in de verschillende ruimtes beter beheersbaar zijn ten voordele van de museale objecten.
2. Museum Klooster Ter Apel zal in de komende jaren de glas-in-loodramen beter beveiligen tegen vandalisme.
3. In de komende jaren zal Museum Klooster Ter Apel een kwaliteitsverbeteringslag uitvoeren ten aanzien het geplaatste lexaan op een groot gedeelte van de buitenramen in de museale vertrekken.
4. Museum Klooster Ter Apel zal in de komende jaren een nieuwe vaste presentatie ontwikkelen. Er wordt een inrichtingsplan ontwikkeld waarin verschillende aspecten zoals hoogwaardige kwalitatieve vitrinekasten en verlichting worden opgenomen.

¹⁰ *Handreiking voor het schrijven van een collectieplan*, 22.

2.3.3. Actieve conservering en restauratie

“Actieve conservering wil zeggen het geheel van maatregelen en handelingen dat erop gericht is de toestand van het object te consolideren, geconstateerd verval tegen te gaan of aanstaand verval te voorkomen. Restauratie is het geheel van handelingen en het daaraan voorafgaande onderzoek om een beschadigd of gedeeltelijk verloren gegaan object in een van te voren gedefinieerde toestand terug te brengen.”¹¹

Binnenkomende geschenken of in (langdurig) bruikleen gegeven objecten worden door Museum Klooster Ter Apel op hun toestand gescreend. Incidenteel geeft Museum Klooster Ter Apel opdracht om zo nodig objecten uit de collectie door deskundige derden te laten behandelen. Museum Klooster Ter Apel kan hierbij advies inwinnen van externe partijen. Tevens kent Museum Klooster Ter Apel een meerjarig onderhoudsplan. Er is een reserveringsfonds voor het onderhoud beschikbaar en er wordt gebruik gemaakt van Rijkssubsidies.

2.3.4. Veiligheidszorg

Het collectierisicomanagement is onderdeel van het calamiteitenplan van Museum Klooster Ter Apel. In de afgelopen jaren is er een algemene bewustwording gekomen voor de collectie als onderdeel van het crisisbeleid. Er zijn meerdere medewerkers die een cursus collectiehulpverlening hebben gevolgd. Op de receptie is een calamiteitenwijzer aanwezig.

2.4. Collectieregistratie en -documentatie

2.4.1. Registratie

Bijna alle objecten in beheer van Museum Klooster Ter Apel zijn momenteel op basisniveau beschreven in het digitale collectiemanagementsysteem Adlib. Vanaf 1998 deed Museum Klooster Ter Apel mee aan het registratieproject onder leiding van de toen zogenaamde Federatie van Musea in de provincie Groningen. Er werd in Museum Klooster Ter Apel een collectieregistratie-commissie opgericht – bestaande uit een conservator en vrijwilligers – die zich bezig hielden met het nummeren van objecten en het invoeren van basisgegevens in Adlib. De collectie werd door deskundigen van Stichting Kerkelijk Kunstbezit Nederland zwart-wit gefotografeerd en op basisniveau beschreven. Deze foto's en beschrijvingen van alle objecten dienden als basisinvoergegevens in Adlib. De collectieregistratie-commissie voerde deze gegevens vervolgens in.

Met de verdere ontwikkeling van de collectie werden nieuwe objecten en gegevens ingevoerd in Adlib. De collectie is onderverdeeld in zestien deelcollecties. De onderverdeling is mede gebaseerd op het onderscheid dat in het Museum Inventarisatie Project (MusIP) is gemaakt. Dit project had ten doel deelcollecties van verschillende musea in kaart te brengen om inzicht te krijgen in de Collectie Nederland. Na de eeuwwisseling begon men in de meeste provincies het project uit te voeren.

In 2016 werden de gegevens van Museum Klooster Ter Apel in MusIP geactualiseerd. Museum Klooster Ter Apel biedt medewerkers relevante trainingen aan op het gebied van collectieregistratie. In 2016 kreeg de collectieregistratie-commissie een opfriscursus omtrent registratie van objecten in ADLIB van Erfgoedpartners in Groningen. In 2017 begon de collectieregistratie-commissie met het bijwerken van alle foto's en gegevens in Adlib. Tevens stapte Museum Klooster Ter Apel in hetzelfde jaar over op een nieuwe versie van Adlib. De nieuwe versie van het collectiemanagementsysteem was een speciaal project waar meerdere musea aan deelnamen onder leiding van Erfgoedpartners in Groningen.

¹¹ *Handreiking voor het schrijven van een collectieplan*, 23.

Beleidsvoornemen

1. In de komende jaren zal Museum Klooster Ter Apel de samenstelling van de collectie per deelcollectie opnieuw in kaart brengen en de digitalisering van deze collectie verder ontwikkelen. Deze handelingen zijn een eerste stap naar een toekomstige collectie-database op de website van Museum Klooster Ter Apel.
2. Museum Klooster Ter Apel zal in de komende jaren de museumbibliotheek registreren in Adlib.

2.4.2. Documentatie

Verschillende delen van de collectie zijn door de jaren heen onderdeel geweest van verschillende tentoonstellingen die uitgebreid gedocumenteerd zijn. Een greep uit deze publicaties zijn:

- Egbert van der Werff (ed.), *Beelden op hun plaats: Doxaalbeelden uit Bentlage in Ter Apel* (Ter Apel: Museum Klooster Ter Apel, 1995);
- Harry Drenth, *De akker is de wereld: De kruisheren van Ter Apel en de strijd om het bestaan* (Ter Apel: Museum Klooster Ter Apel, 1992);
- Harry Drenth, *Met de mandel der liefde...: Liturgische kledij door het kerkelijk jaar* (Ter Apel: Museum Klooster Ter Apel, 1993);
- Harry Drenth, *Mysterium Crucis: De betekenis van het Kruis in het Christendom* (Ter Apel: Museum Klooster Ter Apel, 1993);
- Roeli Broekhuis, *Adel Verplicht: Over edele schenkingen en vorstelijke bescherming* (Ter Apel: Museum Klooster Ter Apel, 1997);
- Roeli Broekhuis en Harry Drenth, *IN CRUCE SALUS: De Orde van het Heilig Kruis in de loop der eeuwen* (Ter Apel: Museum Klooster Ter Apel, 1991);
- Roeli Broekhuis, *Oude Bekenden: Grenscontacten vanaf de kerstening tot heden* (Ter Apel: Museum Klooster Ter Apel, 1999);
- Roeli Broekhuis, *Op de Grens van Vrede: 350 Jaar Vrede van Munster* (Ter Apel: Museum Klooster Ter Apel, 1998).

Voorts werden objecten uit de collectie vermeld in de cahierreeks van Museum Klooster Ter Apel. Een voorbeeld hiervan zijn de cahiers over de kruidentuin. Bovendien zijn er door de jaren heen verschillende beschrijvingen van objecten in een groot aantal uiteenlopende publicaties verschenen. Een treffend voorbeeld zijn de beschrijvingen van de moderne glas-in-loodramen van schilder Johan Dijkstra in zijn biografie:

- Mieke van der Wal, *Johan Dijkstra: 1896-1978* (Zwolle: Waanders, 1996; Groningen: Groninger Museum, 1996; Groningen: Stichting Johan Dijkstra, 1996).

Museum Klooster Ter Apel beschreef in 2016 door middel van een publicatie de tien topstukken van de collectie.¹² In 2017 organiseerde Museum Klooster Ter Apel samen met Duitse en Nederlandse instanties de Nederlands/Duitse expositie *Trans(Re)formatie*. Tegelijkertijd werd er een magazine bij de tentoonstelling uitgebracht met daarin onder meer aandacht voor de Reformatie in Ter Apel.

¹² *De tien topstukken.*

In 2017 werden de tien topstukken van Museum Klooster Ter Apel tevens zichtbaar in een digitaal museum.¹³ Het digitale museum toont de collectie Groningen. Enkele jaren eerder werd er door meerdere fondsen een geldbedrag beschikbaar gesteld voor de verdere digitalisering van de Collectie Groningen en het zichtbaar maken hiervan. De eerder genoemde nieuwe versie van ADLIB – dat door verschillende Groningse musea zelf werd voorgesteld – is hier het resultaat van. In 2016 bracht Erfgoedpartners de topstukken per museum in kaart ten behoeve van de digitale website. Deze website is het eerste digitale museum van Nederland.

2.5. Gebruik van de collectie

“Bij gebruik van de collectie kan worden gedacht aan de verschillende doeleinden uit de eerder genoemde ICOM-definitie van een museum: studie, educatie en genoeg. Ook het presenteren van de collectie is een vorm van gebruik.”¹⁴

2.5.1. Onderzoek en educatie

Regelmatig wordt onderzoek gedaan naar verschillende objecten van de collectie. Museum Klooster Ter Apel heeft bijvoorbeeld een groot eikenhouten Christoffelbeeld in langdurige bruikleen van Museum Catharijneconvent in Utrecht. Aangenomen werd dat het beeld uit de zestiende- of zeventiende eeuw stamt. Recent onderzoek door een kunsthistorica suggereert dat het beeld zeer waarschijnlijk negentiende-eeuws is en niet middeleeuws.

Bovendien worden enkele collectiestukken gebruikt ten behoeve van educatieve doeleinden. Museum Klooster Ter Apel kent verschillende educatieve projecten voor het primair en voortgezet onderwijs. Door de provincie Groningen rijdt een 'erfgoedbus' in opdracht van de provincie Groningen die basisschoolkinderen naar musea als Museum Klooster Ter Apel brengt. Regelmatig maken bezoekende schoolklassen kennis met kerkelijk textiel en gebruiksobjecten als replica's van habijten.

Daarnaast werd er in het kader van de Collectie Groningen een memoryspel van de topstukken voor kinderen gemaakt. Als topstuk van Museum Klooster Ter Apel werd de zestiende-eeuwse archiefkist opgenomen in het spel.

2.5.2. Presentatie en exploitatie

Museum Klooster Ter Apel en de omringende Kloosterenclave maken deel uit van de Collectie Groningen. Als enig overgebleven middeleeuws kloostercomplex in de provincie speelt het een essentiële rol in Het Verhaal van Groningen. Hoewel van de middeleeuwse kloosterbezittingen niet veel over is gebleven, vormt het gebouw zelf een juweeltje in het Groninger landschap dat als unicum en in zijn eentje het verhaal kan vertellen over de 34 middeleeuwse kloosters van de acht orden die Groningen heeft gekend en die ondertussen allemaal verdwenen zijn. In het museum kan de bezoeker het verleden letterlijk aanraken en ervaren.

De vaste opstelling wordt aangepakt. Er komt een nieuwe vaste opstelling met daarin het verhaal van de 34 middeleeuwse kloosters in Groningen, de positie van het kruisherenklooster Ter Apel daarin en de onlosmakelijke relatie met Westerwolde. Hoewel er, zoals gezegd, weinig van de eigen middeleeuwse collectie bewaard is gebleven, is het wenselijk om de objecten die er nog wel zijn in eigen huis te kunnen laten zien.

¹³ “Collectie Groningen,” <http://www.collectiegroningen.nl/>.

¹⁴ *Handreiking voor het schrijven van een collectieplan*, 27.

Om de objecten in langdurige bruikleen te krijgen zal overleg gepleegd worden met instanties als de Groninger Archieven, Archeologisch depot Nuis en het Groninger Museum, waar zich nog de nodige objecten bevinden. Ook wordt gezocht naar middeleeuwse objecten uit andere kruisherenkloosters die een reëel beeld geven van het kloosterleven in Ter Apel en o.a. het Museum Catharijneconvent, Erfgoedcentrum en KloosterSt. Agatha, etc.

Zowel de vaste presentatie in het museum, als het verhaal van de kloosterenclave buiten, zullen aansluiten bij de nieuwste technologische ontwikkelingen, zoals I-Beacons, Virtual reality, hologrammen, App's, games en animaties.

2.5.3. Bruikleenverkeer

Op aanvraag geeft Museum Klooster Ter Apel objecten in bruikleen aan andere instanties. Op dit moment zijn er enkele stukken in bruikleen gegeven aan de Oude Stelmakerij in Sellingeren als onderdeel van een expositie die verschillende aspecten van het verleden van Westerwolde belicht.

3. Samenvatting en actiepunten

Museum Klooster Ter Apel beheert een collectie bestaande uit ongeveer 1200 objecten. De samenstelling van haar collectie is het resultaat van een eeuwenoude geschiedenis.

Beleidsvoornemens:

1. Museum Klooster Ter Apel zal in de komende jaren een inventarisatie maken van de elders opgeslagen gebouw-gerelateerde objecten en geselecteerde stukken registreren in ADLIB.
2. In de komende periode zal de culturele waarde van de collectie van Museum Klooster Ter Apel opnieuw bekeken worden aan de hand van de vier categorieën (A, B, C en D) in het kader van het Deltaplan voor Cultuurbehoud (Nederland).
3. In de komende jaren zal Museum Klooster Ter Apel de handelwijze ten aanzien van het afstootbeleid gebaseerd op de *Leidraad voor het Afstoten van Museale Objecten* nader uitwerken.
4. Eind 2017/begin 2018 zal Museum Klooster Ter Apel worden voorzien van een nieuw klimaatbeheersingssysteem. De klimaatomstandigheden – de luchtvochtigheid en de temperatuur – zullen vanaf dan per (museaal) vertrek extern worden bewaakt en – waar nodig – beheerst. Hiermee zullen schommelingen in de luchtvochtigheid en de temperatuur in de verschillende ruimtes beter beheersbaar zijn ten voordele van de museale objecten.
5. Museum Klooster Ter Apel zal in de komende jaren verschillende glas-in-loodramen beter beveiligen.
6. In de komende jaren zal Museum Klooster Ter Apel een kwaliteitsverbeteringslag uitvoeren ten aanzien het geplaatste lexaan op een groot gedeelte van de buitenramen in de museale vertrekken.
7. Museum Klooster Ter Apel zal in de komende jaren een nieuwe vaste presentatie ontwikkelen. Er wordt een inrichtingsplan ontwikkeld waarin verschillende aspecten als hoogwaardige kwalitatieve vitrinekasten en verlichting worden opgenomen.
8. In de komende jaren zal Museum Klooster Ter Apel de samenstelling van de collectie per deelcollectie opnieuw in kaart brengen en de digitalisering van deze collectie verder ontwikkelen. Deze handelingen zijn een eerste stap naar een toekomstige collectiedatabase op de website van Museum Klooster Ter Apel.
9. Museum Klooster Ter Apel zal in de komende jaren de museumbibliotheek registreren in ADLIB.

Bijlage 1: Museum Inventarisatie Project (MusIP)

MusIP staat voor: Museum Inventarisatie Project. In dit project zijn de ruim 8500 collecties van 715 musea in Nederland in kaart gebracht. Van elke collectie zijn de belangrijkste karakteristieken vastgelegd. Een collectie is gedefinieerd als een groep voorwerpen die op een of andere wijze samenhang met elkaar vertonen. Dat kan doordat ze dezelfde functie hebben (bijvoorbeeld landbouwwerktuigen), uit hetzelfde materiaal bestaan (bijvoorbeeld zilverwerk) of over hetzelfde onderwerp gaan (bijvoorbeeld Tweede Wereldoorlog).

MusIP werd in 1997-1999 als proefproject uitgevoerd in de Provincie Utrecht door de toenmalige Stichting Ondersteuning Musea (thans Landschap Erfgoed Utrecht). Daarna werd het met financiële steun van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de provincies en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten door de stichting Landelijk Contact van Museumconsulenten (LCM) in heel Nederland uitgevoerd. Het doel was inzicht te krijgen in de aard en omvang van in musea beheerde collecties en een eerste stap naar digitale publieke toegankelijkheid te realiseren.

In 2011 werd het beheer van de MusIP-database door het LCM overgedragen aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en vanaf dat moment maken de data deel uit van DiMCoN.

In het najaar van 2013 werd met alle musea die in MusIP zijn opgenomen contact opgenomen voor het actualiseren van de data.

Bron: “<http://www.musip.nl/>,” Internet Archive, geraadpleegd op 14 november 2017, <https://web.archive.org/web/20160507235318/http://www.musip.nl/>.

Bijlage: soortenlijst kruidentuin

Latijnse naam	Nederlandse naam
<i>Achillea ptarmica</i>	Wilde Bertram
<i>Acanthus spinosus</i>	Acanthus
<i>Achillea millefolium</i>	Duizendblad
<i>Aconitum pyramidale</i>	Monnikskap
<i>Aconitum vulparia</i>	Gele monnikskap
<i>Acorus calamus</i>	Kalmoes
<i>Actaea spicata</i>	Christoffelkruid
<i>Agastache foeniculum</i>	Dropplant
<i>Agrimonia eupatoria</i>	Gewone agrimonie
<i>Alcea rosea</i>	Stokroos
<i>Alchemilla vulgaris</i>	Vrouwenmantel
<i>Allium cepa</i>	Ui
<i>Allium cepa var. viviparum</i>	Egyptische ui
<i>Allium sativum</i>	Knoflook
<i>Allium schoenoprasum</i>	Bieslook
<i>Allium ursinum</i>	Daslook
<i>Aloysia triphylla</i>	Citroen verbena
<i>Alpinia galanga</i>	Laos
<i>Althaea officinalis</i>	Heemst
<i>Anchusa officinalis</i>	Gewone ossetong
<i>Anethum graveolens</i>	Dille
<i>Angelica archangelica</i>	Grote engelwortel
<i>Angelica sylvestris</i>	Gewone engelwortel
<i>Anthemis tinctoria</i>	Gele kamille
<i>Anthriscus cereifolium</i>	Kervel
<i>Anthyllis vulneraria</i>	Wondklaver
<i>Apium graveolens</i>	Selderij
<i>Aquilegia vulgaris</i>	Akelei
<i>Arctium lappa</i>	Grote klis
<i>Arisaema Triphyllum</i>	Jan op de preekstoel
<i>Aristolochia clematitis</i>	Pijpbloem
<i>Armoracia rusticana</i>	Mierikswortel
<i>Arnica montana</i>	Valkruid
<i>Artemisia abrotanum</i>	Citroenkruid
<i>Artemisia absinthium</i>	Absintalsem

Latijnse naam	Nederlandse naam
<i>Artemisia annua</i>	Zomeralsem
<i>Artemisia dracunculoides</i>	Russische dragon
<i>Artemisia dracunculus</i>	Franse dragon
<i>Artemisia vulgaris</i>	Bijvoet
<i>Arum italicum</i>	Italiaanse aronskelk
<i>Arum maculatum</i>	Gevlekte aronskelk
<i>Asarum europaeum</i>	Mansoor
<i>Asplenium scolopendrium</i>	Tongvaren
<i>Atropa bella-donna</i>	Wolfskers
<i>Beta vulgaris</i>	Snijbiet
<i>Borago officinalis</i>	Komkommerkruid
<i>Calendula officinalis</i>	Goudsbloem
<i>Cannabis sativa</i>	Vezel hennep
<i>Carthamus tinctorius</i>	Saffloer
<i>Carum carvi</i>	Karwij
<i>Caulophyllum thalictroides</i>	Vrouwenwortel
<i>Centaurium erythraea</i>	Echt duizendguldenkruid
<i>Centranthus ruber</i>	Rode spoorbloem
<i>Chelidonium majus</i>	Stinkende gouwe
<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Brave Hendrik
<i>Chenopodium quinoa</i>	Quinoa
<i>Cichorium intybus</i>	Wilde cichorei
<i>Cimicifuga racemosa</i>	Zilverkaars
<i>Cnicus benedictus</i>	Gezegende distel
<i>Cochlearia officinalis</i>	Echt lepelblad
<i>Colchicum autumnale</i>	Herfsttijloos
<i>Conium maculatum</i>	Gevlekte scheerling
<i>Convallaria majalis</i>	Lelietje-van-dalen
<i>Coriandrum sativum</i>	Koriander
<i>Corydalis cava</i>	Holwortel
<i>Crocus sativus</i>	Saffraan
<i>Cyclamen</i>	Cyclaam
<i>Cynara cardunculus</i>	Kardoer
<i>Cynara scolymus</i>	Artisjok
<i>Datura stramonium</i>	Doornappel
<i>Dianthus carthusianorum</i>	Kartuizer anjer
<i>Dianthus deltoides</i>	Steanjer

Latijnse naam	Nederlandse naam
<i>Dictamnus albus</i>	Vuurwerkplant
<i>Digitalis purpurea</i>	Gewone vingerhoedskruid
<i>Dipsacus fullonum</i>	Grote kaardenbol
<i>Dryopteris filix-mas</i>	Mannetjesvaren
<i>Echinacea purpurea</i>	Rode zonnehoed
<i>Echium vulgare</i>	Slangenkruid
<i>Euphorbia epithymoides</i>	Kleurige wolfsmelk
<i>Ficus carica</i>	Vijg
<i>Filipendula ulmaria</i>	Moerasspirea
<i>Foeniculum vulgare</i>	Venkel
<i>Fragaria vesca</i>	Bosaardbij
<i>Galanthus nivalis</i>	Sneeuwkllokje
<i>Galega officinalis</i>	Galega
<i>Galium odoratum</i>	Lievevrouwebedstro
<i>Galium verum</i>	Geel walstro
<i>Gaultheria procumbens</i>	Bergthee
<i>Genista tinctoria</i>	Verfbrem
<i>Gentiana lutea</i>	Gele gentiaan
<i>Geum urbanum</i>	Nagelkruid
<i>Gillenia trifoliata</i>	Braakwortel spirea
<i>Gladiolus communis ss. Byzantinus</i>	Europeese gladiool
<i>Glycyrrhiza glabra</i>	Zoethout
<i>Gratiola officinalis</i>	Genadekruid
<i>Grindelia Robusta</i>	Gomplant
<i>Hedera helix</i>	Gewone klimop
<i>Helleborus foetidus</i>	Stinkend nieskruid
<i>Helleborus niger</i>	Kerstroos
<i>Humulus lupulus</i>	Hop
<i>Hyoscyamus niger</i>	Bilzenkruid
<i>Hypericum perforatum</i>	Sint Janskruid
<i>Hyssopus officinalis</i>	Hyssop
<i>Ilex aquifolium</i>	Hulst
<i>Indigo heterantha "gerardiana"</i>	Indigoboompje
<i>Inula helenium</i>	Alant
<i>Iris germanica</i>	Duitse Lis
<i>Iris siberica</i>	Iris
<i>Isatis tinctoria</i>	Wede

Latijnse naam	Nederlandse naam
<i>Juniperus communis</i>	Jeneverbes
<i>Lamium galeobdolon</i>	Gele dovenetel
<i>Laurus nobilis</i>	Laurier
<i>Lavandula angustifolia</i>	Lavendel
<i>Leonurus cardiaca</i>	Hartgespan
<i>Levisticum officinale</i>	Lavas
<i>Lilium candidum</i>	Madonnanlelie
<i>Lysimachia vulgaris</i>	Gewone wederik
<i>Lythrum salicaria</i>	Gewone kattestaart
<i>Mahonia aquifolium</i>	Mahonia
<i>Malva neglecta</i>	Klein kaasjeskruid
<i>Malva sylvestris</i>	Groot kaasjeskruid
<i>Mandragora officinarum</i>	Alruin
<i>Marrubium vulgare</i>	Malrove
<i>Matricaria recutita</i>	Echte kamille
<i>Melissa officinalis</i>	Citroenmelisse
<i>Mentha pulegium L.</i>	Poleimunt
<i>Mentha spicata</i>	Groene munt
<i>Mentha spicata crispa</i>	Kruizemunt
<i>Mentha x piperita</i>	Pepermunt
<i>Monarda didyma</i>	Bergamotplant
<i>Morus nigra</i>	Zwarte moerbij
<i>Myrrhis odorata</i>	Roomse Kervel
<i>Myrtus communis</i>	Mirte
<i>Narcissus 'Carlton'</i>	Narcis
<i>Narcissus pseudonarcissus 'obvallaris'</i>	Wilde Narcis
<i>Ocimum basilicum</i>	Basilicum
<i>Oenothera biennis</i>	Middelste teunisbloem
<i>Olea europaea</i>	olijf
<i>Ononis spinosa</i>	Kattendoorn
<i>Origanum majorana</i>	Echte marjolijn
<i>Origanum vulgare</i>	Wilde Marjolein
<i>Osmunda regalis</i>	Koningsvaren
<i>Oxycoccus macrocarpus</i>	Cranberry
<i>Paeonia officinalis</i>	Pioen
<i>Papaver somniferum</i>	Slaapbol
<i>Parietaria officinalis L.</i>	Groot glaskruid

Latijnse naam	Nederlandse naam
<i>Paris quadrifolia</i>	Eenbes
<i>Pastinaca sativa</i>	Pastinaak
<i>Persicaria bistorta</i>	Adderwortel
<i>Petroselinum crispum</i>	Peterselie
<i>Phlomis fruticosa</i>	Brandkruid
<i>Phytolacca americana</i>	Westerse karmozijnbes
<i>Pimpinella Anisum</i>	Anijs
<i>Plantago major rubrifolia</i>	Grote purperen weegbree
<i>Polygonatum multiflorum</i>	Gewone Salomonszegel
<i>Potentilla anserina</i>	Zilverschoon
<i>Primula elatior</i>	Slanke sleutelbloem
<i>Prunella vulgaris</i>	Bijenkorfje
<i>Prunus spinosa</i>	Sleedoorn
<i>Pulicaria dysenterica</i>	Heelblaadjes
<i>Pulmonaria officinalis</i>	Longkruid
<i>Pulsatilla vulgaris</i>	Wildemanskruid
<i>Ranunculus ficaria</i>	Speenkruid
<i>Reseda luteola</i>	Wouw
<i>Rhamnus frangula</i>	Vuilboom
<i>Rheum rhabarbarum</i>	Rabarber
<i>Rosmarinus officinalis</i>	Rozemarijn
<i>Rubia tinctorum</i>	Meekrap
<i>Rumex rugosus</i>	Tuinzuring
<i>Ruta graveolens</i>	Wijnruit
<i>Salvia officinalis</i>	Salie
<i>Salvia sclarea</i>	Scharlei
<i>Sambucus ebulus</i>	Kruidvlier
<i>Sanguisorba canadensis</i>	Canadese pimpernel
<i>Sanguisorba minor</i>	Kleine pimpernel
<i>Sanguisorba officinalis</i>	Grote pimpernel
<i>Santolina chamaecyparissus</i>	Cipressenkruid
<i>Saponaria officinalis</i>	Zeepkruid
<i>Satureja montana</i>	Bonenkruid
<i>Scorzonera hispanica</i>	Schorseneer
<i>Scrophularia nodosa</i>	Knopig helmkruid
<i>Sempervivum tectorum</i>	Huislook
<i>Senecio jacobaea</i>	Jacobkruiskruid

Latijnse naam	Nederlandse naam
<i>Silybum marianum</i>	Maria distel
<i>Sium sisarum</i>	Suikerwortel
<i>Solanum dulcamara</i>	Bitterzoet
<i>Solidago virgaurea</i>	Guldenroede
<i>Stachys officinalis</i>	Betonie
<i>Stachys palustris</i>	Moeras andoorn
<i>Succisa pratensis</i>	Blauwe knoop
<i>Symphytum officinalis</i>	Smeerwortel
<i>Tanacetum parthenium</i>	Moederkruid
<i>Tanacetum vulgare</i>	Boerenwormkruid
<i>Taxus baccata</i>	Taxus
<i>Teucrium chamaedrys</i>	Echte gamander
<i>Teucrium scorodonia</i>	Valse salie
<i>Thymus vulgaris</i>	Tijm
<i>Tragopodon porrifolius</i>	Paarse morgenster
<i>Trigonella foenum-graecum</i>	Fenegriek
<i>Triticum spelta</i>	Spelt
<i>Tropaeolum majus</i>	Oostindische kers
<i>Tussilago farfara</i>	Klein hoefblad
<i>Urtica dioica</i>	Brandnetel
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blauwe bosbes
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	Rode bosbes
<i>Valeriana officinalis</i>	Valeriaan
<i>veratrum nigrum</i>	Zwarte nieswortel
<i>Verbascum densiflora</i>	Stalkaars
<i>Verbascum nigrum</i>	Zwarte toorts
<i>Verbascum thapsus</i>	Koningskaars
<i>Verbena officinalis</i>	IJzerhard
<i>Veronica officinalis</i>	Ereprijs
<i>Vincetoxicum hirundinaria</i>	Witte engbloem
<i>Viola odorata</i>	Maarts viooltje
<i>Viola tricolor</i>	Driekleurig Viooltje
<i>Vitex agnus-castus</i>	Monnikenpeper
<i>Vitis vinifera</i>	Druif

Bijlage: cultuurhistorische waardering collectie(stukken)

Met cultuurhistorische waarde wordt de waarde in immateriële zin bedoeld, niet in financiële zin. Het toekennen van waarde is per definitie subjectief en aan verandering onderhevig. Hoe men een object of collectie waardeert, is afhankelijk van veel factoren zoals het gehanteerde perspectief, de beschikbare kennis, de heersende opvattingen en de smaak. Toch is belangrijk de waarde van een collectie zo 'objectief' mogelijk te beschrijven. De zorg voor een collectie brengt immers veel keuzes en beslissingen met zich mee die (mede) gebaseerd zijn op noties over waarde en het risico van waardeverlies.

Aan het waarderen van een collectie gaan twee dingen vooraf: het bepalen van de context waarbinnen wordt gewaardeerd en het formuleren van op de collectie toegesneden waarderingscriteria. Het bepalen van de context is van belang omdat een waardering altijd een vergelijking met soortgelijke objecten of collecties inhoudt. Die vergelijking geschiedt binnen een bepaald referentiekader, bijvoorbeeld dat van de 'Collectie Nederland': het geheel van openbare, museale collecties in Nederland. Een waardering van een collectie op het niveau van de Collectie Nederland wil zeggen dat we een collectie toetsen aan datgene wat aan vergelijkbare collecties in het land aanwezig is. Wanneer in Nederland geen vergelijkbare openbare collecties aanwezig zijn, kan een vergelijking op internationaal niveau soms uitkomst bieden.

Het hanteren van een set vooraf vastgestelde waarderingscriteria helpt bij een zo objectief mogelijke waardering. Zo'n set criteria noemen we ook wel een waardestellend kader. In het kader van het Deltaplan voor Cultuurbehoud (Nederland) is in 1990 een waardestellend kader voor museale objecten ontwikkeld. Deze systematiek gaat uit van vier categorieën, uitgedrukt in de letters A, B, C en D. Bij categorie A gaat het om de top van het Nederlands cultuurbezit. De categorie B objecten hebben niet het allergrootse cultuurhistorische belang maar wel een hoge attractie- of presentatiewaarde. De categorie C objecten horen weliswaar tot het verzamelgebied maar vertegenwoordigen geen grote culturele waarde. Tot categorie D behoren objecten die niet in de collectie passen en voor afstoting in aanmerking komen. Om te beoordelen wat in welke categorie thuishoort worden criteria gehanteerd als 'symboolwaarde' (het object legt een relatie met een bijzondere gebeurtenis in de geschiedenis), presentatiewaarde (het object wordt dikwijls getoond) en 'ensemblewaarde' (het object maakt onderdeel uit van een ensemble). Deze criteria komen overeen met de criteria die worden gehanteerd bij de Wet tot Behoud van Cultuurbezit (WBC, Nederland). Ze zijn bedoeld om toe te passen op het niveau van de Collectie Nederland. Dat wil zeggen dat een object in de categorie A beschouwd wordt als een topstuk binnen de Collectie Nederland. Bij het Museum Inventarisatie Project (MusIP, Nederland), waarin per provincie museale collecties op deelcollectieniveau zijn geïnventariseerd, wordt een van de Deltaplancategorieën afgeleide indeling gebruikt. De context waarbinnen wordt gewaardeerd verschilt echter: MusIP gaat uit van een waardering binnen de context van de collectie van een bepaald museum. Een A-object is in dat geval dus een topstuk binnen de eigen collectie, maar hoeft niet noodzakelijkerwijs als nationaal topstuk beschouwd te worden.

De hiernaast beschreven criteria zijn bedoeld voor alle soorten objecten die je in een museum kunt aantreffen, dat wil zeggen van kunstvoorwerp tot landbouwwerktuig of anatomisch preparaat. Binnen verschillende erfgoedsectoren zijn vervolgens specifieke criteria voor bepaalde categorieën voorwerpen ontwikkeld om onderlinge vergelijking makkelijker te maken. Zo zijn er aparte waarderingscriteria voor industrieel erfgoed, foto's, historische computers, natuurhistorische, academisch-medische, volkenkundige en maritieme collecties. In de praktijk blijft deze thematische aanpak goed te werken: een vergelijking tussen gelijksoortige objecten levert een beter onderbouwde waardering op.

Bron: *Handreiking voor het schrijven van een collectieplan* (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2008), 17-18.

Bijlage: bewijs van afgifte/voorlopig schenkingsformulier

Intakeformulier museale objecten

De eerste ondergetekende(naam),
.....(adres), hierna te noemen de aanbieder
verklaart te hebben afgegeven aan de tweede ondergetekende(naam)
namens:(instelling) hierna te noemen ontvanger,

de volgende voorwerpen:

voorwerp:

omschrijving

reden

De aanbieder verklaart zich bewust te zijn van het feit dat het museum zich nog gaat beraden
of het voorwerp wordt opgenomen in de collectie.

Binnen..... (periode) zal de aanbieder bericht krijgen of het voorwerp aanvaard wordt
ter aanvulling op de collectie.

Indien het voorwerp niet wordt opgenomen in de collectie zal:

de aanbieder het voorwerp terug nemen en op afgesproken moment komen ophalen

geeft de aanbieder toestemming aan het museum om het voorwerp naar eigen goeddunken
te verwijderen

Indien het voorwerp wel wordt aanvaard door het museum zal er een definitieve schenkingsakte
worden opgesteld

Datum:

Handtekening aanbieder

handtekening ontvanger

Bron: www.museumconsulenten.nl

Bijlage: schenkingsovereenkomst

(Naam, adres, woonplaats)

.....
....., optredend
voor (organisatie).....,
hierna te noemen de schenker,

verklaart op (datum) te hebben geschonken aan Stichting Museum
Klooster Ter Apel, Boslaan 3-5 te Ter Apel, vertegenwoordigd door
Mevr. drs. M. van Klinken, directeur, hierna te noemen de begiftigde,

voor wie laatstgenoemde verklaard te hebben aanvaard de hierna genoemde voorwerpen:

1

2

en zulks onder de navolgende bepalingen:

- * Deze overeenkomst van schenking is aangegaan om niet
- * De genoemde voorwerpen gaan op de begiftigde over in de staat, waarop deze zich op de datum van schenking bevinden
- * De schenker verklaart door deze schenking volledig afstand te hebben gedaan van de genoemde voorwerpen
- * De begiftigde kan vrij over de genoemde voorwerpen beschikken, zonder voorwaarden, waardoor bij gelegenheid eventuele afstoting/opschoning is toegestaan.

De geschonken objecten zijn op (datum) ter plaatse in eigendom
geleverd en aanvaard.

Aldus in duplo opgemaakt en getekend te Ter Apel, op

Handtekening schenker

Handtekening begiftigde

Naam schenker

Naam begiftigde

Bijlage: bruikleenovereenkomst tentoonstellingen MKTA

De ondergetekenden,

1. Organisatie :
Contactpersoon :
Adres :
Postcode/plaats :

hierna te noemen bruikleengever

en

Organisatie : Stichting Museum Klooster Ter Apel
Contactpersoon : M. van Klinken
Adres : Boslaan 3-5
Postcode/plaats : 9561 LH Ter Apel

hierna te noemen bruikleennemer

zijn het volgende overeengekomen:

de bruikleengever staat de voorwerpen vermeld in bijlage 1 in bruikleen af aan de bruikleennemer voor een nader overeengekomen bruikleenperiode, onder de voorwaarden genoemd in bijlage 2. De bijlagen zijn aangehecht aan de bruikleenovereenkomst.

Ondergetekenden

De bruikleennemer:

De bruikleengever:

Ter Apel,

Voor ontvangst:

Voor retourontvangst:

Ter Apel, datum:

Ter Apel, datum:

Bijlage 1

BRUIKLEEN

Omschrijving voorwerp inventarisnummer verzekerde waarde

.....

BRUIKLEENPERIODE

periode :

Bijlage 2

BRUIKLEENVOORWAARDEN

- 1 De bruikleennemer beheert en exposeert de hem toevertrouwde voorwerpen zorgvuldig, volgens museale normen. Bruikleennemer verbindt zich, alle maatregelen te nemen ter beveiliging van het bruikleen tegen brand, inbraak, diefstal, vermissing of beschadiging, in welke vorm dan ook.
- 2 De bruikleennemer zal de voorwerpen niet aan derden afstaan of overdragen, of zonder schriftelijke toestemming van de bruikleengever de aangegeven bestemming en locatie veranderen.
- 3 De bruikleennemer geeft in geval van verlies, beschadiging of ernstige veranderingen die optreden in de conditie van de voorwerpen hiervan onmiddellijk schriftelijk kennis aan de bruikleengever. Bruikleennemer zal, in geval van schade, niets ondernemen tot herstel dan op aanwijzing en onder verantwoordelijkheid van de bruikleengever. Bij geschillen omtrent schadeclaims zullen partijen in overleg een onafhankelijke derde verzoeken een voor beide partijen bindende uitspraak te doen.
- 4 Herstelwerkzaamheden of andere bewerkingen aan de voorwerpen mogen niet worden verricht zonder schriftelijke toestemming van de bruikleengever.
- 5 De bruikleennemer verzekert de voorwerpen met de daarbij behorende verpakings- en tentoonstellingsmiddelen op all risks polisbepalingen en van spijker tot spijker (vanaf het moment dat zij van hun plaats worden genomen tot en met het ogenblik waarop zij zich weer op hun oorspronkelijke plaats bevinden). De bruikleennemer zendt een kopie van de verzekeringspolis naar de bruikleengever.
- 6 Voor rekening van de bruikleennemer komen:
 - a. De verzekeringspremie
 - b. De kosten van transport, verpakking en onderhoud
 - c. De kosten van herstel van schade, opgedaan tijdens de bruikleenperiode
 - d. Schadeloosstelling van de aangegeven waarde in geval van diefstal of beschadiging.

- 7 De bruikleengever kan, indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven, de onder 6d bedoelde waarde herzien.
- 8 Vervoer van het bruikleen heeft plaats voor rekening en onder verantwoordelijkheid van bruikleennemer. In beginstel dient het transport te worden uitgevoerd door een daartoe gespecialiseerd transportbedrijf. Bruikleengever heeft het recht, heen- en terugtransport van het bruikleen te laten begeleiden door een eigen medewerker.
- 9 De bruikleengever heeft het recht de in bruikleen gegeven voorwerpen te bezichtigen en toe te zien dat deze passend worden beheerd.
- 10 De vervaardiging en het gebruik van beeldmateriaal van de in de bruikleenovereenkomst genoemde voorwerpen is niet toegestaan zonder schriftelijke toestemming van de bruikleengever. De auteursrechten blijven te allen tijde berusten bij de bruikleengever.
- 11 Bij niet naleving van deze voorwaarden door de bruikleennemer -zulks ter beoordeling van de bruikleengever- heeft de bruikleengever het recht de in bruikleen gegeven voorwerpen onmiddellijk terug te nemen op de door de bruikleengever aan te geven wijze, ongeacht de daaraan verbonden gevolgen voor de bruikleennemer.
- 12 Eventuele nader hier in te vullen voorwaarden:

Museum Klooster Ter Apel

Domus Novae Lucis

Boslaan 3-5
Postbus 139, NL-9560 AC Ter Apel
Tel. (+31) (0) 599 581370
info@kloosterterapel.nl
www.kloosterterapel.nl

Volg ons op:

